

BEBEK, ÇOCUK, ERGEN İZLEMLERİ VE İZLEM PROTOKOLLERİ

Amaç

Bu oturumun sonunda bebek, çocuk, ergen izlemleri ve hazırlanan protokoller hakkında bilgi sahibi olunması ve öneminin kavranması amaçlanmıştır.

ğrenim hedefleri

- İzlem yapılması gerekli grupları sayabilmeliyiz
- İzlemin önemini söyleyebilmeliyiz
- İzlemin ilkelerini sayabilmeliyiz
- Bebek, çocuk ve ergenlerde tanımlanan izlem zamanlarını ve aralıklarını sayabilmeliyiz
- Protokollerin içeriği ve kullanım yöntemini açıklayabilmeliyiz

ğrenim hedefleri

- Her izlemde yapılması gerekenleri sıralayabilmeliyiz
- Protokollerin önemini söyleyebilmeliyiz
- İzlemlerin performans sitemindeki yerini söyleyebilmeliyiz
- Tam izlenen kavramını açıklayabilmeliyiz

İzlenmesi Gereken Gruplar

- 15- 49 yaş kadınlar
- Gebeler
- Lohusalar
- 0-5 yaş çocuklar
- Okul çağı çocuklar
- Ergenler
- Bulaşıcı hastalıklar
- Kronik Hastalıklar

Çocuk İzlemleri

Biyolojik,

psikososyal

ve gelişimsel problemlerin tanı, tedavi ve rehabilitasyonuna yönelik önemli hizmetler sunan,

okul öncesinde **HER ÇOCUĞU** izleyen tek sistem, **sağlık sistemidir.**

Sağlıklı Çocuk İzlemi Nedir?

- Çocuk sağlığı izlemi;
 - T¼m çocuklara verilmesi gereken ve
 - Çocuğun fiziksel, ruhsal ve sosyal y¼nden tam bir iyilik hali içinde olup olmadığının değerlendirilmesidir
- Bu izlem;
 - Hekim, aile, hekim dışı sağlık personeli işbirliği içinde y¼r¼t¼lmeli
 - Çocuk, içinde bulunduğu fiziksel ve sosyal çevre ile birlikte değerlendirilmelidir

İzlem Neden Önemlidir?

- Birinci basamak çocuk sağlığı ve hastalıkları hizmetlerinin **temelini** oluşturmakta
- **Koruyucu** hekimlik uygulamalarının sunulduğu bir **sağlık hizmeti**
- Hekimler, çocuk sağlığı hizmetlerinin köşe taşıını oluşturan **ön bilgilendirme ve koruyucu hekimlik uygulama olanağını** en çok rutin sağlam çocuk kontrolleri sırasında bulurlar
- Amaç **sağlığın geliştirilmesi ve desteklenmesini** sağlamak

İzlemin İlkeleri

1. Hastalıkların önlenmesi

- Büyüme-gelişmenin izlenmesi
- Yaşaya uygun beslenmenin sağlanması
- Aşılama
- Sağlık eğitimi

2. Hastalıkların erken tanısı ve tedavisi

- Öykü
- Fizik muayene
- Taramalar

3. Çocuğun sağlıklı yetişmesi konusunda aileye destek

- Sağlık eğitimi
- Çocuk yetiştirilmesi konusunda danışmanlık
- Aile planlaması konusunda danışmanlık

4. Bakımın sürekli olmasının sağlanması

Her bebek kayıt altına alınmalı

Kaydedilen her bebek izlenmeli

- İlk 1 yaşta en az 9 kez
- 6 yaşa kadar toplam 16 kez
- 6-9 yaş: yılda 1 kez
- 10-21 yaş ergen/genç izlemi: yılda 1 kez

Her izlem kayıt sistemine girilmeli

Bebek İzlem Zamanları ve Aralıkları

1. İzlem: Doğumda
2. İzlem: Doğumdan sonraki ilk hafta içinde yenidoğanın izlemi (1.-10.g¼n arası)
3. İzlem: 15. g¼n (11.-29. g¼n arası)
4. İzlem: 41. g¼n (30.-59. g¼n arası)
5. İzlem: 2. ay (60.-89. g¼n arası)
6. İzlem: 3. ay (90.-115. g¼n)
7. İzlem: 4. ay (120.-150. g¼n)
8. İzlem: 6. ay (180.-210. g¼n)
9. İzlem: 9. ay (250.-290. g¼n)

**Aile hekimleri
bebek
izlemlerinde;
ilk izlem hariç
(doğumda),
diğer 8 izlemin
tamamından
sorumludur**

Çocuk İzlem Zamanları ve Aralıkları

1. İzlem: 12. ay izlemi (365.-394. gün)
2. İzlem: 18. ay izlemi (481.g¼n-570.g¼n)
3. İzlem: 24. ay izlemi (661.g¼n-760.g¼n)
4. İzlem: 30. ay izlemi (841.g¼n-930.g¼n)
5. İzlem: 36. ay izlemi (1021.g¼n-1110.g¼n)
6. İzlem: 48 ay izlemi (1321.g¼n-1530.g¼n)
7. İzlem: 60. ay izlemi (1681.g¼n-1890.g¼n)

**Aile
hekimleri;
çocuk
izlemlerinde
7 izlemin
tamamından
sorumludur**

Okul ağı ocuk/Genç İzlem Zamanları ve Aralıkları

- 1.izlem: 6. Yaş izlemi (zaman aralığı: 67.-78. ay)
- 2.izlem: 7. Yaş izlemi (zaman aralığı: 79.-90. ay)
- 3.izlem: 8. Yaş izlemi (zaman aralığı: 91.-102. ay)
- 4.izlem: 9. Yaş izlemi (zaman aralığı: 103.-114. ay)
- 5.izlem: 10. Yaş izlemi (zaman aralığı: 115.-126. ay)
- 6.izlem: 11. Yaş izlemi (zaman aralığı: 127.-138. ay)
- 7.izlem: 12. Yaş izlemi (zaman aralığı: 139.-150. ay)
- 8.izlem: 13. Yaş izlemi (zaman aralığı: 151.-162. ay)

**Aile
hekimleri;
6-19 yaş
grubundaki
t¼m
izlemlerden
sorumludur**

Okul ağı ocuk/Genç İzlem Zamanları ve Aralıkları

- 9.izlem: 14. Yaş izlemi (zaman aralığı: 163.-174. ay)
10.izlem: 15. Yaş izlemi (zaman aralığı: 175.-186. ay)
11.izlem: 16. Yaş izlemi (zaman aralığı: 187.-198. ay)
12.izlem: 17. Yaş izlemi (zaman aralığı: 199.-210. ay)
13.izlem: 18. Yaş izlemi (zaman aralığı: 211.-222. ay)
14.izlem: 19. Yaş izlemi (zaman aralığı: 223.-234. ay)
15.izlem: 20. Yaş izlemi (zaman aralığı: 235.-246. ay)
16.izlem: 21. Yaş izlemi (zaman aralığı: 247.-258. ay)

**Aile
hekimleri;
6-19 yaş
grubundaki
t¼m
izlemlerden
sorumludur**

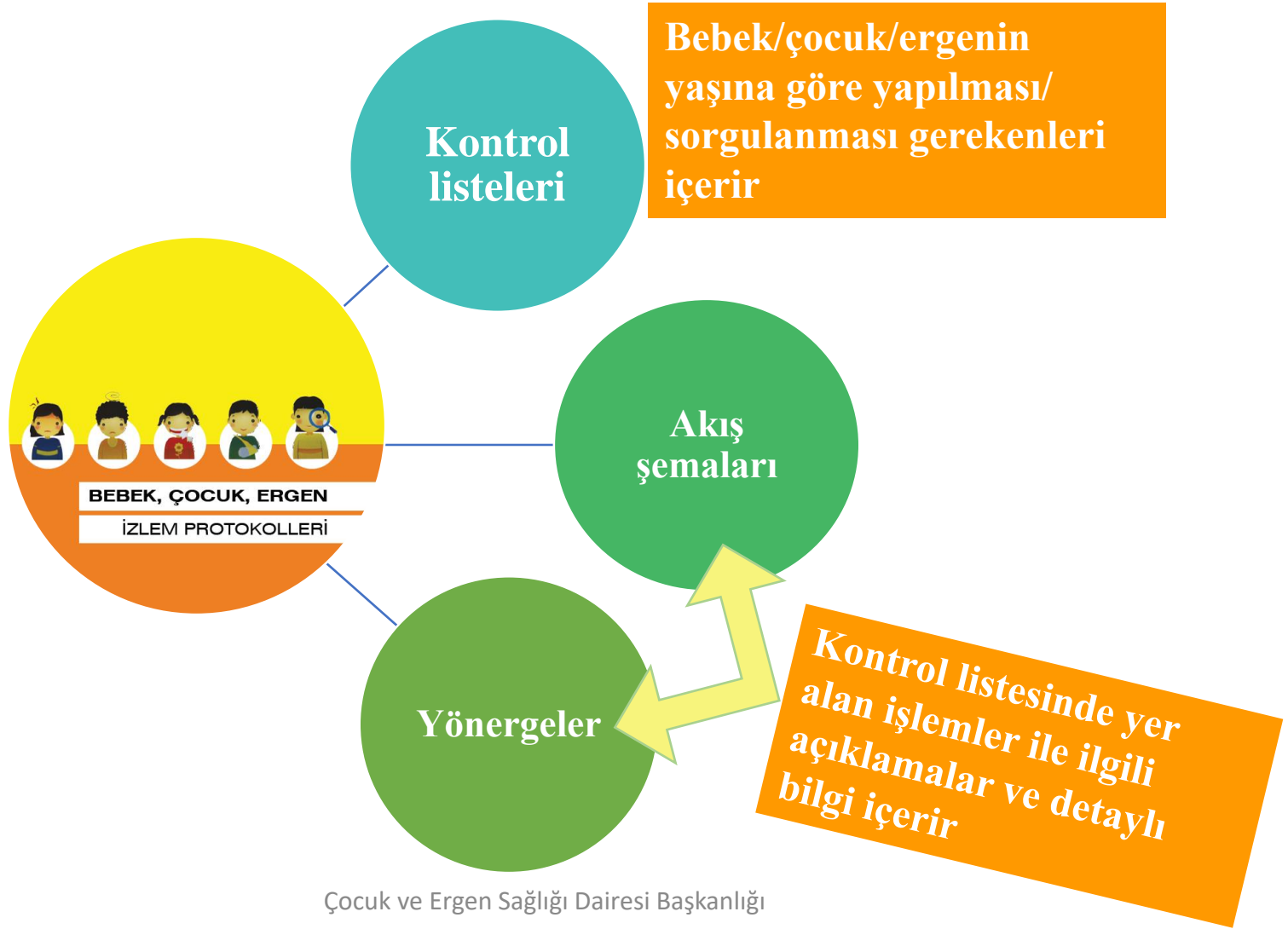
Dikkat!!!

- İzlem zamanlarının, büyümenin hızlı olduğu dönemlerde ve aşıların yapıldığı dönemlerde daha sık olduğu gör¼lmekte
- Protokollerde yer alan izlem zamanları, asgari izlem sıklıkları
- Risk durumunda, sevk edilmesi gereken bir durum tespitinde, bireysel ve ailevi sorunların olduğu dönemlerde çocuğun ve ailenin durumuna göre daha sık aralıklarda planlanarak yapılmalı
- İzlem grubu, içinde bulunduğu fiziksel ve sosyal çevre ile birlikte değerlendirilmeli

- “Bebek ocuk, Ergen İzlem Protokolleri” sağlık personelinin uygulamaları sırasında kullanılmak üzere, başvuru kaynağı olarak oluşturuldu
- İzlemler, Bakanlık politikaları ve Dünya Sağlık Örg¼t¼’n¼n önerileri doğrultusunda ve Derneklerin katkıları ile hazırlandı

Protokollerin içeriği

Protokollerin içeriği

- Kontrol listeleri; bebek, ocuk, ergenin yaşına g¼re yapılması, sorgulanması gerekenleri içerir
- Kontrol listesinde yer alan işlemler ile ilgili açıklamalar ve detaylı bilgiler Akış Őemaları ve Y¼nergelerde bulunmaktadır. İlgili maddenin yanında numarası ile y¼nlendirme yapılır
- Protokollerde; 9 adet kontrol listesi, 1 adet ¼zet tablo, 24 akış Şeması, 38 y¼nerge ile anafilaksi ile ilgili bir b¼l¼m bulunmakta

Protokollerin içeriği

Protokollerde bulunan kontrol listeleri;

- Yenidoğmuş bebeğin değerlendirilmesi
- Doğumdan sonraki ilk hafta içinde yenidoğanın değerlendirilmesi
- 15.-41. g¼n ve 2. ay izlemleri
- 3.-4. ay izlemleri
- 6.-9. ve 12. ay izlemleri
- 13-36 ay arası ocuk izlemleri
- 4-6 yaş arası ocuk izlemleri
- 7-9 yaş arası ocuk izlemleri
- 10-21 yaş arası ergen/genç izlemleri

YENİ DOĞMUŞ BEBEĞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I. Doğum Anı ve Doğumun Hemen Sonrası

- Akış Şeması'na (AŞ1) bakın
- 1 ve 5. dakikada Apgar değerlendirmesi yapın (Y1)

II. Bebek Stabilize Olduktan Sonra

- Bebeğin göbek ve göz bakımını yapın (Y2)
- 1 mg IM K vitamini uygulayın
- Bebeğin baş çevresini ölçün, tartın, boyunu ölçün (Y3)
- Bebeğin doğuştan anomali olup olmadığına bakın (AŞ2)
- Solunumu değerlendirin; takipne, düzensiz solunum, apne, inleme, burun kanadı solunumu ve çekilme olup olmadığına bakın
- Cildi gözden geçirin; sarılık, solukluk, morluk, şişlik, ödem ve döküntü açısından değerlendirin
- Hareketlerini ve tonusunu değerlendirin; normal ve simetrik mi bakın
- Yenidoğan reflekslerini değerlendirin (Y4)
- Bebeğin hipoglisemi (AŞ3), sepsis (AŞ4a-c) ve sarılık (AŞ5) için risk değerlendirmesini yapıp uygun önlemleri alın (Rh ve ABO uyumsuzluğu var mı?, annede 18 saati geçen EMR, koriyoamniyonit öyküsü var mı?, bebek gebelik haftasına göre küçük ya da büyük mü, preterm mi, annede diyabet var mı?).
- Bebek soğuk ya da sıcak hissediliyorsa vücut ısısını ölçün (Y5). Bebeğin ısısını kaybetmesini önlemek için bebeği giydirin
- Mümkün olan en kısa sürede anne sütü alması için anneye tensel temasını ve emzirilmesini sağlayın

III. Taburculuk öncesi: Doğum şekline göre anne ve bebek; normal vajinal doğumdan sonra 24 saat ve sezaryen doğumdan sonra 48 saat hastanede kalmalıdır. Bebek taburcu edilmeden önce mutlaka aşağıdaki kontrol listesine göre değerlendirin, kriterleri karşılayıp karşılamadığına bakın. Taburculuk için değerlendirmede her anne ve bebek çifti bireysel olarak değerlendirilmelidir.

1. Bebeğin klinik gidiş ve fizik muayenesinde yeniden hastaneye yatışı gerektirecek anormallik olmamalı
2. Bebeğin vital bulgularının normal sınırlarda ve 12 saattir stabil olduğu kaydedilmiş olması (Bu sınırlar solunum hızı için 30- 60/dk, kalp hızı için 100-160/dk ve aksiller vücut ısısı için bebek açık yatakta ve giyinik iken 36,5-37,4 °C)
3. Bebeğin düzenli olarak idrar yaptığı ve en az bir mekonyum çıkışının olduğu gözlenmiş olması
4. Bebeğin emme-yutma ve nefes alma koordinasyonunu sağlayabildiğinin görüldüğü en az 2 ardışık başarılı emzirme yapılmış olması
5. Annenin risk faktörlerine göre sepsis için yeterince değerlendirilmiş ve izlenmiş olması (AŞ4)
6. Yenidoğan Tarama Programı (NTP) için kanı alınmış olması (Y6, AŞ6)
7. Hepatit B aşısı yapılmış olması (Y7)
8. Bebeğin sarılık taraması yapılmış ve risk durumuna göre sonraki izlem planı yapılmış olması (AŞ5)
9. İşitme taraması yapılmış ya da planlanmış olması (Y8)
10. Bebeğin görmesi değerlendirilmiş olması (Y9a, AŞ7a)

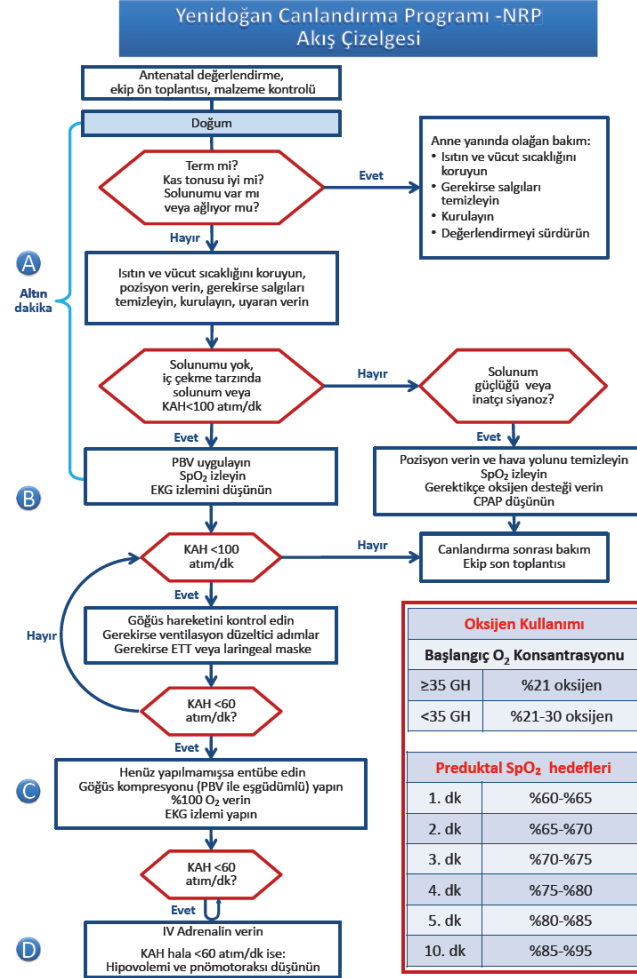
11. Saturasyon değerlendirilmiş olmalı (AŞ8)
12. GKD için bilinen risk faktörleri faktörlerinden herhangi biri pozitif ise kalça ultrasonografisi için randevu alınmalı, risk faktörü yok ise 3-4 haftalık iken tarama için aile hekimine yönlendirilmeli (AŞ9)
13. Annenin, emzirme, anne sütünün önemi, yeterli idrar ve gaita miktarı, göbek ve hijyen bakımı, sarılık, önemli hastalık bulguları ve bebek güvenliği ile ilgili yeterli bilgi ve deneyime sahip olduğu değerlendirilmeli
Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
 - Emzirme (AŞ10a-b)
 - Göbek bakımı (Y2), bebek bakımı (Y10), el yıkama (Y11)
 - Doktora hemen başvurmayı gerektiren durumlar (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Aile planlaması
14. Aile, çevre ve sosyal risk faktörleri değerlendirilmeli, gerekirse bu risk faktörleri ortadan kalkana kadar taburculuk geciktirilmeli

IV. Bebek ve anne kurumdan ayrılmadan önce:

- Bulgularınızı bebeğin kayıtlarına işleyin
- Aileye aşı kartını düzenleyip verin
- Aileye doğum raporunu hazırlayıp verin
- Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- Bebeğin doğumdan sonraki ilk hafta içinde kontrol için Aile Hekimine başvurmasını söyleyin

Akış Şeması 1 (AŞ1)

Yenidoğan Canlandırma Programı (NRP) Akış Şeması

DOĞUMDAN SONRAKİ İLK HAFTA İÇİNDE YENİDOĞANIN İZLEMİ

- I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
 - Bebeğin tanımlayıcı bilgilerini, annenin gebelik öyküsünü ve bebeğin doğumu ile ilgili bilgilerini kayıt sistemine girin
 - Emzirmenin nasıl gittiğini sorgulayın
 - Bebeğin doğar doğmaz Hepatit B aşısının yapıp yapılmadığını sorgulayın (Y7)
 - Yenidoğan taraması için topuğundan kan alınıp alınmadığını sorgulayın (Y6)
 - Yenidoğan işitme taraması yapıp yapılmadığını sorgulayın (Y8)
- III. Bebeği AŞ11'e göre değerlendirin
- IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın
 - Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Baş çevresini ölçün, bebeği tartın ve boyunu ölçerek bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
 - Fontanel büyüklüklerini kaydedin
 - Bebeğin genel görünümüne bakın
 - Hareketli mi?
 - Canlı bir sesle ağlıyor mu?
Yanıtınız hayır ise bebekte ciddi bir hastalık varlığını gösterir Enfeksiyon ve hipoglisemi başta olmak üzere nörolojik ve metabolik diğer nedenlerin araştırılması için sevk edin
 - Doğuştan bir anomalisi var mı değerlendirin (AŞ2)
 - Cildi muayene edin (AŞ12)
 - Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyal femoral nabızları palpe edin
 - Reflekslerini kontrol edin (Y4)
 - Bebeğin işitmesini değerlendirin (Y8)
 - Bebeğin görmesini değerlendirin (Y9a-b, AŞ7a)
 - Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)
- V. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
 - Emzirme (AŞ10a-b)
 - Göbek bakımı (Y2)
 - Bebek bakımı (Y10)
 - Bebekle sağlıklı iletişim (AŞ16)
 - Uyku (Y14)
 - El yıkama (Y11)
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Aşılamanın önemi ve hastalıklardan korunma
 - Doktora hemen başvurmayı gerektiren durumlar (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)

- VI. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.

VII. Annenin lohusa izlemine yapın

- Annenin kendisi için Demir ve D vitamini kullanma durumunu sorgulayın
- Hemoglobin ölçümü yapın
- Kan basıncı ölçümü yapın
- Ateş ölçümü yapın
- Kanama kontrolü yapın
- Anneye AP danışmanlığı verin

VIII. Bebeğe ücretsiz D vitamini verin ve bilgilendirme yapın (Y16)

IX. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin

- X. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ11)

XI. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin

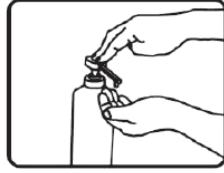
XII. Bebek 15 günlükken kontrol için çağırın

Anneye bebeğinin sağlığı için el temizliğinin önemi her zaman hatırlatılmalıdır.

“Ellerinize Sağlık Kampanyası” broşürünü kullanarak doğru el yıkama anlatılmalıdır.

1. Ellerinizi akan suyun altında ıslatın.

2. Yeterli miktarda sıvı sabun elinize alın.

3. Sabunu elinize sürün.

4. Sağ elinizle sol elinizin, sol elinizle sağ elinizin sırtını ovalayın.

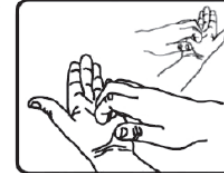
5. Avuç içlerini parmak aralarını da temizleyecek şekilde ovalayın.

6. Parmak sırtlarını diğer elin avucunun içine sürerek temizleyiniz.

7. Her iki elinizin başparmağını diğer elinizle ovalayın.

8. Tırnak uçlarını temizlemeyi unutmayın.

9. Ellerinizi su ile durulayın.

10. Tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulayın.

11. Musluğu kapatmak için kağıt havluyu kullanın.

12. Bu işlemin sonunda (40-60 saniye) yeterli el hijyeni sağlanmış olur.

15. - 41. GÜN ve 2. AY İZLEMLERİ

- I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
- Kayıt sisteminde bebeğin eksik bilgilerini tamamlayın
 - Aşırı ağlama açısından bebeği değerlendirin (Y17)
 - Bebeğin aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşı ise aşılarını tamamlayın (Y7)
 - Yenidoğan taramalarını sorgulayın (Y6, Y8)
 - D vitamini kullanma durumunu sorgulayın (Y16)
- III. Bebeği yaşına göre AŞ 11 ya da AŞ17 ya da AŞ 19'a göre değerlendirin
- IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın
- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Baş çevresini ölçün, bebeği tartın ve boyunu ölçerek bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
 - Fontanel büyüklüklerini kaydedin (arka fontanel ilk 6-8 haftada kapanır)
 - Bebeğin genel görünümüne bakın
 - Hareketli mi?
 - Canlı bir sesle ağlıyor mu?
Yanıtınız hayır ise bebekte ciddi bir hastalık varlığını gösteren enfeksiyon ve hipoglisemi başta olmak üzere nörolojik ve metabolik diğer nedenlerin araştırılması için sevk edin
 - Doğuştan bir anomalisi var mı değerlendirin (AŞ2)
 - Cildi muayene edin (AŞ12) Term bebeklerde 2 hafta, preterm bebeklerde 3 haftayı geçtiği halde bebek halen sarı görünüyorsa uzamış sarılık araştırması için uzmana yönlendirin
 - Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Reflekslerini kontrol edin (Y4)
 - Bebeğin işitmesini değerlendirin (Y8)
 - Bebeğin görmesini değerlendirin (Y9a-b, AŞ7a)
 - Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
- V. 41.gün izleminde GKD taramasını yapın (Y19, AŞ9)
- VI. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)
- VII. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VIII. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.

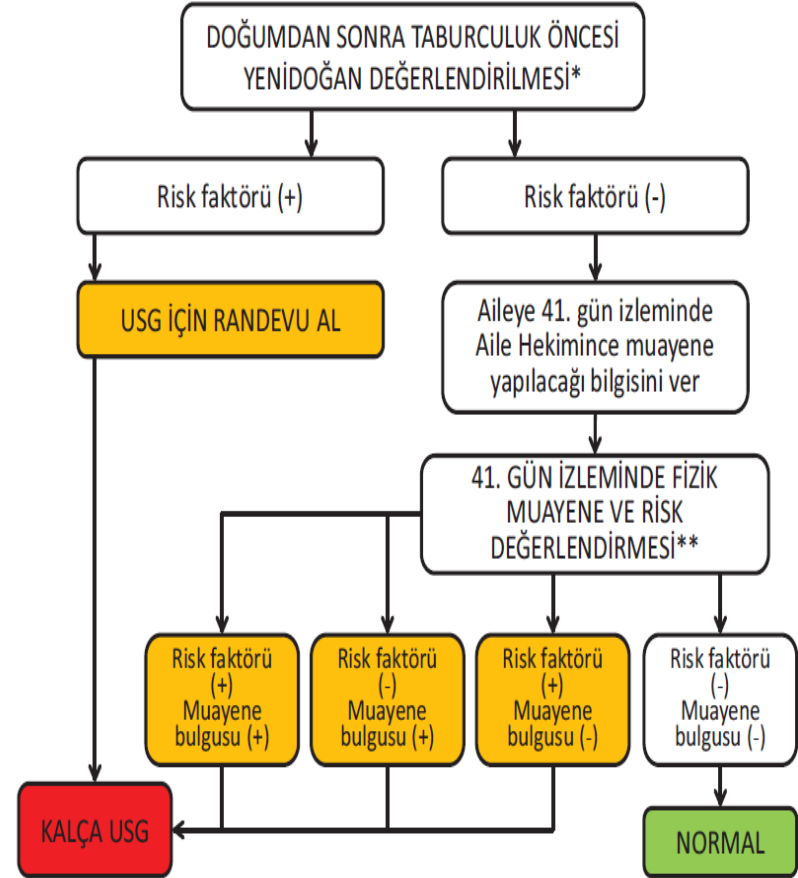
- IX. Bebek prematüre ya da düşük doğum ağırlıklı ise ve daha önce başlanmamışsa uygun yönergeleri kullanarak bebeğe profilaktik demir başlayın (AŞ20)
- X. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
- Emzirme (AŞ10a-b)
 - Bebek bakımı (Y10)
 - Bebekle sağlıklı iletişim (AŞ16)
 - Uyku (Y14)
 - El yıkama (Y11)
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Aile Planlaması
- XI. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- XII. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelerle hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ11,17-19)
- XIII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XIV. Kontrol için randevu tarihini belirleyin (15 günlük bebek 41. gün, 41 günlük bebek 2. ay, 2 aylık bebek 3. ay izlemi için çağrılacaktır)

Akış Şeması 9 (AŞ9)

Gelişimsel Kalça Displazisi

1. Doğum sonrası ilk 48 saat içinde görevli sağlık personeli bebeğin ailesi ile yüz yüze görüşme yaparak GKD'nin olası nedenleri ve tanısı hakkında aileyi bilgilendirir ve GKD hakkında ayrıntılı bilgiler içeren bir broşürü aileye verir.
2. Sağlık personeli bebekte GKD için bilinen risk faktörleri varsa (Pozitif aile öyküsü, doğum öncesi makadi duruş ya da makadi doğum öyküsü, çoğul gebelik, oligohidramniyoz öyküsü, tortikollis - metatarsus adduktus - pes kalkaneovalgus gibi eşlik eden deformitelerin varlığı, kundak uygulaması, ilk doğan kız çocukları, bebek kalçalarının ekstansiyon ve adduksiyona zorlandığı her durum) bunları kaydeder. Risk faktörlerinden herhangi biri pozitif ise kalça ultrasonografisi için randevu alınır. Risk faktörü yok ise 4. izleminde (41. gün izlemi) fizik muayene yaptırılması için aile hekimine yönlendirilir.
3. Aile hekimi tarafından 4. izleminde bebeklere risk değerlendirmesi ve kalça fizik muayenesi yapılır. Risk faktörü ve /veya pozitif klinik bulgusu varsa bu bulgular AHBS'ye kaydedilir ve bebek USG için hazırlanmış formla sevk edilir.
4. Daha sonra ilgili sağlık görevlisi tarafından her iki kalçanın Graf yöntemiyle ultrasonografik incelemesi yapılır. Her kalçadan standart planda en az iki tane sonogram baskısı alınır ve bunlar Graf'ın ultrasonografik sınıflama sistemine göre değerlendirilir. Değerlendirme sonucu, Aile Hekimine sevk formu üzerinden geri bildirilir ve Aile Hekimi bu sonuçları AHBS'ne kaydeder.
5. Yapılan ultrasonografik inceleme sonucunda tip I olarak değerlendirilen kalçalar izlemiden çıkarılır.
6. Tip IIa kalçası olan bebekler dahil olmak üzere tip I dışındaki tüm Graf tipi kalçası olan bebekler ortopedi ve travmatoloji uzmanına yönlendirilir.
7. Pavlik bandajı ilk tercih edilen sağaltım gerecidir. Yapılan tüm tedaviler ve sonuçları Aile Hekimine sevk formu üzerinden geri bildirilir ve Aile Hekimi bu sonuçları AHBS'ne kaydeder.
8. Sağaltım altına alınan bebekler olguyu izleyen uzmanın tercihine göre üç-dört haftalık aralarla tip I kalça elde edilinceye dek ultrasonografik olarak izlenir.

GKD Akış Şeması

*Doğum sonrası taburculuk öncesi hastanede yapılacaktır

**Aile hekimince yapılacaktır

3. – 4. AY İZLEMLERİ

- I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
- Kayıt sisteminde bebeğin eksik bilgilerini tamamlayın
 - Emzirmenin nasıl gittiğini sorun
 - Aşırı ağlama açısından bebeği değerlendirin (Y17)
 - Bebeğin aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşıları ise aşılarını tamamlayın (Y7)
 - D vitamini kullanma durumunu sorgulayın (Y16)
 - GKD taramasını sorgulayın (Y19-AŞ9)
- III. Bebeği AŞ 19'a göre değerlendirin
- IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın
- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Baş çevresini ölçün, bebeği tartın ve boyunu ölçerek bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
 - Fontanel büyüklüklerini kaydedin (arka fontanel ilk 6-8 haftada kapanır)
 - Bebeğin genel görünümüne bakın
 - Hareketli mi?
 - Canlı bir sesle ağlıyor mu?
Yanıtınız hayır ise bebekte ciddi bir hastalık varlığını gösterir Enfeksiyon ve hipoglisemi başta olmak üzere nörolojik ve metabolik diğer nedenlerin araştırılması için sevk edin
 - Cildi muayene edin (AŞ12)
 - Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Reflekslerini kontrol edin (Y4)
 - Bebeğin iştahını değerlendirin (Y8)
 - Bebeğin görmesini değerlendirin (Y9a-b, AŞ7a)
 - Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
- V. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)
- VI. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VII. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.
- VIII. Bebeği anemi yönünden değerlendirin (AŞ21)
- Anemisi varsa uygun yönergeleri kullanarak tedavi dozunda demir başlayın
 - Anemisi yoksa 4. aydan itibaren uygun yönergeleri kullanarak profilaktik dozda ücretsiz demir damlası verin

- IX. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
- Emzirme (AŞ10a-b)
 - Bebek bakımı (Y10)
 - Bebekle sağlıklı iletişim (AŞ16)
 - Uyku (Y14)
 - El yıkama (Y11)
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Diş sağlığı (Y21)
 - Aile Planlaması
- X. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- XI. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ17-19)
- XII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XIII. Kontrol için randevu tarihini belirleyin (3 aylık bebek 4 aylık olduğunda, 4 aylık olan bebek 6 aylık olduğunda kontrole çağrılacaktır)

6., 9. ve 12. AY İZLEMLERİ

- I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
- Kayıt sisteminde bebeğin eksik bilgilerini tamamlayın
 - Emzirmenin nasıl gittiğini sorun
 - Bebeğin aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşıları ise aşılarını tamamlayın (Y7)
 - D vitamini kullanma durumunu sorgulayın (Y16)
 - Demir kullanma durumunu sorgulayın (AŞ20-21)
- III. Bebeği AŞ 19'a göre değerlendirin
- IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın
- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Baş çevresini ölçün, bebeği tartın ve boyunu ölçerek bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
 - Fontanel büyüklüklerini kaydedin (arka fontanel ilk 6-8 haftada kapanır)
 - Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Reflekslerini kontrol edin (Y4)
 - Bebeğin işitmesini değerlendirin (Y8)
 - Bebeğin görmesini değerlendirin (Y9a-b)
 - Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
- V. 9. ay izleminde bebeğin anemisini değerlendirmek amacıyla Hb ve/veya Htc ölçümü yapın ve sonucunu sisteme kaydedin
- VI. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)
- VII. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VIII. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.
- IX. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin
- Emzirme, tamamlayıcı beslenme (Y22) ve beslenme alışkanlığı kazandırma (Y23)
 - Bebek bakımı (Y10)
 - Bebekle sağlıklı iletişim (AŞ16)
 - Uyku (Y14)
 - El yıkama (Y11)
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Diş sağlığı (Y21)
 - Aile Planlaması

- X. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- XI. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ18-19)
- XII. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XIII. Kontrol için 3 ay sonraya randevu verin

13 -36 AY ARASI ÇOCUK İZLEMLERİ

Bu dönemde 6 ayda bir kontrol yapılır.

- I. **Anneyi ve çocuğu karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)**
- II. **Sorun:**
 - Kayıt sisteminde çocuğun eksik bilgilerini tamamlayın
 - Emzirmenin nasıl gittiğini sorun
 - Çocuğun aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşıllı ise aşılarını tamamlayın (Y7)
 - Çocuğu anemi yönünden değerlendirin (AŞ22)
- III. **Çocuğu AŞ 19'a göre değerlendirin**
- IV. **Çocuğa tam bir sistemik muayene yapın**
 - Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Baş çevresini ve boyu ölçün, çocuğu tartın bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
 - Fontanel büyüklüklerini kaydedin (ön fontanel 18 aya kadar kapanabilir)
 - Çocuğun genel görünümüne bakın
 - Cildi muayene edin
 - Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - 3 yaşında çocuğun kan basıncını ölçün (Y25, AŞ24)
 - 2 yaş ve üzerindeki çocukları hiperlipidemi riski açısından değerlendirin (Y26)
 - Çocuğun işitmesini değerlendirin (Y8)
 - Çocuğun görmesini değerlendirin (Y9a-b, AŞ7b) 3 yaşında görme keskinliği muayenesi yapın (Görme keskinliğinde azalma ya da iki göz arasında fark saptanan çocukları değerlendirilmek üzere sevk edin)
 - Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
 - Çocuğun yürümesini gelişimsel kalça displazisi açısından değerlendirin (Y19)
- V. **Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)**
- VI. **Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin**
- VII. **Çocuğun gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.**
- VIII. **Çocuğu otizm spektrum bozukluğu açısından değerlendirin (Y24, AŞ23).**
- IX. **Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin**
 - Emzirme (en az 2 yaşa dek)
 - Yaşına uygun olarak beslenme (Y22-23)
 - Çocukla sağlıklı iletişim (AŞ16)

- Tuvalet eğitimi (Y27)
- Önemli hastalık bulguları (AŞ19)
- Fizik aktivite (Y28)
- Kazalardan korunma (Y12a-b)
- Diş sağlığı (Y21)
- Üreme sağlığı

- X. **Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin**
- XI. **Değerlendirmeniz sırasında çocukta bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde çocuğu bir uzmana yönlendirin (AŞ19)**
- XII. **Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin**
- XIII. **Kontrol için 6 ay sonraya randevu verin**

4- 6 YAŞ ÇOCUK İZLEMLERİ

Bu dönemde yılda bir kontrol yapılır.

- I. Anneyi ve çocuğu karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
 - Kayıt sisteminde çocuğun eksik bilgilerini tamamlayın
 - Çocuğun aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşıli ise aşılarını tamamlayın (Y7)
- III. Çocuğa tam bir sistemik muayene yapın
 - Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Çocuğun boyunu ölçün, çocuğu tartın, beden kitle indeksini hesaplayın, bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3, Y29)
 - Çocuğun genel görünümüne bakın
 - Cildi muayene edin
 - Baş ve boyun muayenesi yapın
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Çocuğun kan basıncını ölçün (Y25, AŞ24)
 - Hiperlipidemi riski açısından değerlendirin (Y26)
 - Çocuğun işitmesini değerlendirin, ilköğretim 1. sınıfta işitme taramasının yapıldığını sorgulayın
 - Çocuğun görmesini değerlendirin ve ilköğretim 1. sınıfa başladıysa görme taramasını yapın (AŞ7c, Y9a-b)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
- IV. 5. yaş izleminde çocuğun anemisini değerlendirmek amacıyla Hb ve/veya Htc ölçümü yapın ve sonucunu sisteme kaydedin
- V. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavır ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)
- VI. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VII. Aşağıdaki konularda anneye ve/veya çocuğa danışmanlık verin
 - Yaşına uygun olarak beslenme (Y30)
 - Çocukla sağlıklı iletişim, ailenin çocuğa ad soyad adres bilgilerini öğretmesi, ev işlerinde sorumluluk vermesi
 - Kazalardan korunma (Y12a-b), çocuğa trafik eğitimi verilmesi
 - Diş sağlığı (Y21)
 - Fiziksel aktivite (Y28)
 - Okul öncesi eğitim
 - Üreme sağlığı
- VIII. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin

- IX. Değerlendirmeniz sırasında çocukta bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde çocuğu bir uzmana yönlendirin
- X. Ailenin ve çocuğun sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- XI. Kontrol için 1 yıl sonraya randevu verin

7-9 YAŞ ARASI ÇOCUK İZLEMLERİ

Bu dönemde yılda bir kontrol yapılır.

- I. Anneyi ve çocuğu karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)
- II. Sorun:
 - Kayıt sisteminde çocuğun eksik bilgilerini tamamlayın
 - Çocuğun aşılarını sorgulayın. Aşısız ya da eksik aşıli ise aşılarını tamamlayın (Y7)
 - Çocuğu anemi yönünden değerlendirin
- III. Çocuğa tam bir sistemik muayene yapın
 - Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Çocuğun boyunu ölçün, çocuğu tartın bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y29)
 - Çocuğun genel görünümüne bakın
 - Cildi muayene edin
 - Baş ve boyun muayenesi yapın
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Çocuğun kan basıncını ölçün (Y25, AŞ24)
 - Hiperlipidemi riski açısından değerlendirin (Y26)
 - Çocuğun iştmesini değerlendirin, ilköğretim 1. sınıfta iştme taramasının yapıp yapılmadığını sorgulayın
 - Çocuğun görmesini değerlendirin ve ilköğretim 1. sınıfa başladıysa görme taramasını yapın (AŞ7c, Y9a-b)
 - İdrar yolu enfeksiyonunu sorgulayın (Y18)
 - Kas-iskelet sistemi muayenesi yapın (Y31)
- IV. Öykü, özgeçmiş ve çocuk-aile ilişkisinde çocuğun ihmal ya da istismar edilmiş olabileceğini düşündürecek tavrı ve davranışlara dikkat edin (Y20a). Fizik muayene bulgularını değerlendirirken istismar ve/veya ihmal olasılığını göz ardı etmeyin (Y20b)
- V. Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin
- VI. Aşağıdaki konularda anneye ve/veya çocuğa danışmanlık verin
 - Yaşına uygun olarak beslenme (Y32)
 - Çocukla sağlıklı iletişim
 - Kazalardan korunma (Y12a-b)
 - Diş sağlığı (Y21)
 - Fiziksel aktivite
 - Üreme sağlığı
- VII. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin
- VIII. Değerlendirmeniz sırasında çocukta bir sorun saptarsanız ilgili yönergelere göre hareket edin, gerektiğinde çocuğu bir uzmana yönlendirin
- IX. Ailenin ve çocuğun sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- X. Kontrol için 1 yıl sonraya randevu verin

10-21 YAŞ ARASI ERGEN/GENÇ İZLEMLERİ

10-14 yaş erken ergenlik dönemi, 15-18 yaş orta ergenlik dönemi, 19-21 yaş ise geç ergenlik dönemi olarak tanımlanmaktadır.

10-21 yaş aralığında her yıl izlem yapılması gerekmektedir, bununla birlikte bu dönemde Hb/Htc ölçümünün belirlenen yaş gruplarında (10-14, 15-18, 19-21 yaşlar) 1'er kez yapılması yeterlidir.

Risk durumunda, sevk edilmesi gereken bir durum tespitinde izlem sıklığı ve niteliği artırılmalıdır.

- I. **Aileyi ve genci nazik bir şekilde karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y33)**
- II. **Öykü alın**
 - Gence herhangi bir yakınması olup olmadığını sorun
 - Psikososyal durumun belirlenmesi için HEEADSSS formunu kullanın (Y34)
 - Başka yakınmaları var mı irdeleyin
 - Aşılarnı sorgulayın, aşısız ya da eksik aşı ise aşılarını tamamlayın
- III. **Gence tam bir sistemik muayene yapın**
 - Gençten kendisini muayene etmek için izin isteyin
 - Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
 - Her aşamada gence yaptığınız işlem ve bulgunuzla ilgili bilgi verin
 - Vücut ağırlığı ve boy uzunluğunu ölçün, beden kitle indeksi ve ideal ağırlık yüzdesini hesaplayın önceki kayıtlarınızla karşılaştırın, boy ve ağırlık sorunlarını belirleyin (Y29,Y35)
 - Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
 - Gencin kan basıncını ölçün (Y25, AŞ24)
 - Hiperlipidemi riski açısından değerlendirin (Y26)
 - Genito üriner sistem muayenesinde, gencin fiziksel gelişmişlik düzeyini belirlemek için Tanner evrelemesini kullanın (Y36) (Tanner evrelemesi kartını gence vererek kendisinin hangi evrede gördüğünü sorun) Gerektiğinde muayenesi yapın, erken ya da geç puberte açısından değerlendirin (Y37)
 - Kas iskelet sistemi muayenesi yapın (Y31)
 - Bulgularınızı kaydedin
- IV. **En az 3 ana izleme döneminde birer kez tam kan sayımı ile değerlendirme yapın, gerek görülrse diğer tetkikleri isteyin**
- V. **Aşağıdaki konularda danışmanlık verin**
 - Fiziksel - cinsel büyüme ve gelişme
 - Psikolojik gelişme
 - Sosyal gelişme
 - Kişisel Hijyen
 - Beslenme
 - Fizik Aktivite (Y38)
 - Üreme Sağlığı
 - Sigara, alkol, madde kullanımı
 - Kaza ve yaralanma
 - Şiddet davranışları

- VI. **Ulusal aşı programına göre aşılarını kontrol edin eksik aşılarını tamamlayın, aşı yan etkileri hakkında bilgilendirme yapın**
- VII. **Değerlendirmeniz sırasında belirlediğiniz sağlık sorunları için "Birinci Basamak Sağlık Çalışanları İçin: Ergen Sağlığına ve Sorunlarına Yaklaşım Cep Kitabı"nda yer alan yönergeleri kullanın, gerektiğinde bir uzmana yönlendirin**
- VIII. **Daha önceki izlemlerde tespit ettiğiniz bir sorun varsa onu tekrar değerlendirin**
- IX. **Bulgularınızı ve önerilerinizi gence özetleyin. Gençle aileye hangi konularda bilgi verileceği üzerinde anlaştıktan sonra aileyi içeri çağırarak onlara da bulgularınızla ilgili bilgi verin ve önerilerinizi sıralayın**
- X. **Gencin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin**
- XI. **Kontrol için randevu tarihini belirleyin**

BİRİNCİ BASAMAKTA BEBEK ÇOCUK ERGEN İZLEMLERİ - ÖZET TABLO

İŞLEM	YAŞ	Yenidoğan	İlk hafta	15. Gün	41. Gün	2. Ay	3. Ay	4. Ay	6. Ay	9. Ay	12. Ay	18. Ay	24. Ay	30. Ay	3 yaş	4 yaş	5 yaş	6 yaş	7 - 9 yaş	10 -14 yaş	15-18 yaş	19-21 yaş	
Ölçümler	Baş çevresi ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
	Boy ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Ağırlık ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Beden Kitle İndeksi													+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Duyusal taramalar	Kan basıncı değerlendirilmesi	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	İşitme değerlendirilmesi	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gelişimsel değerlendirme	Görme taraması	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	Fiziksel gelişimin değerlendirilmesi			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Sosyal davranışsal değerlendirme				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
	HEADSSS değerlendirilmesi																				+	+	+
Prosedürler	Ötizm spektrum bozukluğu değerlendirme											+	+		+								
	Fizik muayene	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Yenidoğan topuk kanı taraması	+	+																				
	Bağışıklama	+	*	*	+	+	*	+	+	*	+	+	+	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*
	GKD taraması	*	*	*	+																		
	Hb/Htc ölçümü										+							+			+	+	+
	Hiperlipidemi risk değerlendirilmesi													+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
D vitamini desteği		+	+	+	+	+	+	+	+	+													
Demir desteği						*		+	+	+	+												
Dış Sağlık							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Danışmanlık	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

+Mutlaka yapılacak

* Değerlendirme sonucunda gerekirse yapılacak

HEADSSS: Home (ev), Education/Employment (Eğitim/İş), Eating (Yeme tutumu), Activities (akranlarla aktivite), Drugs (Madde kullanımı), Sexuality (Cinsellik), Suicide/depression (İntihar ve depresyon) ve Safety (güvenlik)

- Aile hekimleri, bebekte ilk izlem hariç diğer 8 izlemden, çocuk izlemleri ile 6-19 yaş aralığındaki izlemlerin tamamından sorumludur.
- 10-21 yaş aralığında her yıl izlem yapılması gerekmektedir, bununla birlikte bu dönemde Hb/Htc ölçümünün belirtilen yaş gruplarında (10-14, 15-18, 19-21 yaşlar) 1'er kez yapılması yeterlidir.

Her izlemde yapılması gerekenler

- Anneyi ve bebeği/çocuğu karşılayın ve **uygun iletişimi** kurun
- Bebek/çocuk bilgilerini kullandığınız **kayıt** sistemine girin
- Anneye bebeğin/çocuğun herhangi bir sorunununun/**yakınmasının** olup olmadığını sorun

Her izlemde yapılması gerekenler

- Bebeğe/çocuğa **tam** bir **systemik muayene** yapın
- Fizik muayene bulgularını değerlendirirken **istismar ve/veya ihmal olasılığını** göz ardı etmeyin

Her izlemde yapılması gerekenler

- Bebeğin/çocuğun **aşılarını** kontrol edin eksik aşılarını tamamlayın, aşı yan etkileri hakkında bilgilendirme yapın
- Bebeğin/çocuğun yaşına uygun **uygulamaları** yapın/sorgulayın
 - Taramalar
 - NTP
 - İşitme
 - GKD
 - Görme
 - ...
 - Mikrobelerin destekleri
 - Demir desteği
 - D vitamini desteği
 - Gelişimin izlenmesi ve desteklenmesi
 - ...

Her izlemde yapılması gerekenler

- **Danışmanlık** verin (anne/ergen vb)
 - Beslenme,
 - Bakım,
 - İletişim
 - Kazalardan korunma
 - Dönemine uygun aile planlaması ya da üreme sağlığı
 - Yaşına uygun ve saptanan soruna ilişkin diğer danışmanlıklar

Her izlemde yapılması gerekenler

- Bulgularınızı **kayıtlarınıza** işleyin
- Değerlendirmeniz sırasında bebekte/çocukta bir sorun saptarsanız **ilgili yönergeler**e göre hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin
- Ailenin **sorularını** **yanıtlayın** ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin
- **Kontrol** için randevu **tarihini** belirleyin

Protokoller neden ¼nemli

- Protokoller **kanıtaya dayalıdır**
- **İyi uygulama ¼rneklerini içerir**
- Bebek ya da çocuğun sağlık d¼zeyini, risklerini **b¼t¼nc¼l bir yaklaşımla** belirlemeyi sağlar
- Bakanlıkça y¼r¼t¼len çocuklara y¼nelik **program uygulamalarının** tamamını içerir
- Uygun m¼dahaleler için **yol g¼stericidir**
- alışmalarınız için **yasal zemin** oluşturur, sizleri korur

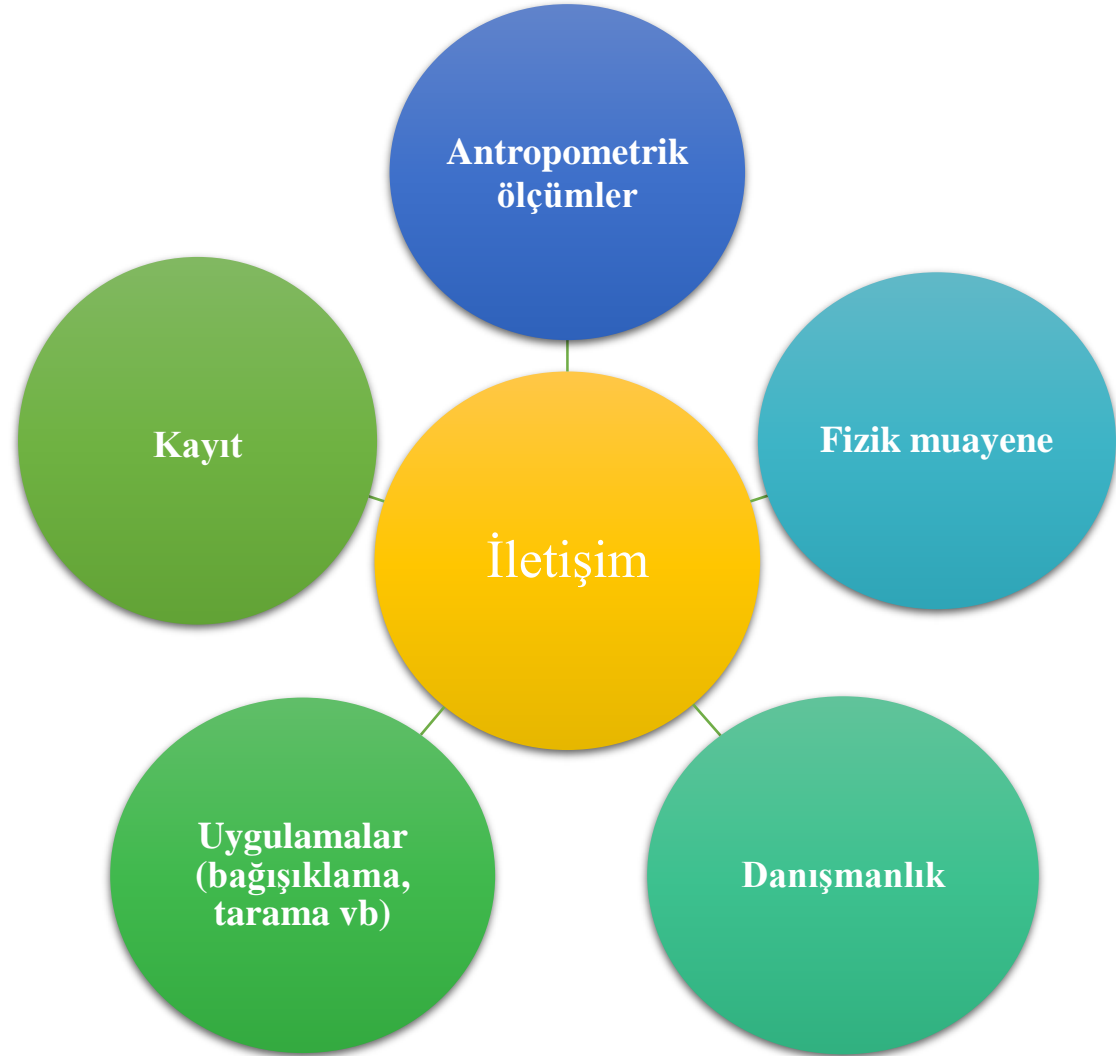
Performans

- AİLE HEKİMLİĞİ ÖDEME VE SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 24/12/2010 No : 2010/1237 (değişik 16/3/2015 tarihli ve 2015/7528 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı)
- "MADDE 18- (1) Koruyucu hekimlik hizmetlerinden; aşılama, gebe, bebek-çocuk takibi için ayrı ayrı, başarı oranına göre kesinti uygulanır. Aşılama, gebe, bebek-çocuk takiplerinin hangi aralıklarda ne şekilde yapılacağı ve kesintilerin usûl ve esasları Bakanlıkça belirlenerek duyurulur"

Tam İzlenen Bebek/Çocuk

- Belirlenen izlem zamanı ve aralığında yaş grubu için tüm izlemlerin yapılmış olması durumudur. Yani;
 - Bir bebek yaşamının ilk yılı boyunca 9 kez izlenmelidir (İlk izlem doğumdan hemen sonra hastanede)
 - En az 8 kez, belirlenen dönem ve zaman aralıklarında izlenen bebek tam izlenmiş sayılır
 - Bir çocuk 6 yaşına dek 7 kez izlenmelidir
 - En az 7 kez, belirlenen dönem ve zaman aralıklarında izlenen çocuk tam izlenmiş sayılır
- Bebek/çocukların almaları gereken sağlık bakım hizmetini ölçebilmek amacıyla kullanılan daha hassas bir göstergedir
- Bundan sonraki dönemde nicelik değil niteliğin değerlendirilmesi ön plana alınacaktır

Protokollerin uygulanması EKİP ÇALIŞMASI!!!

TEŐEKK¼RLER

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/cocukergen-anasayfa>